

Georgien bortom allfartsvägarna med Lena Haglund 22 augusti – 1 september och 5 – 15 september 2023

Fästningen Kesolo med sina karaktäristiska vaktorn är strategiskt belägen ovanför byn Omalo.

Tillsammans med ciceron Lena Haglund får vi uppleva en spännande del av det natursköna Georgien, bortom de stora turiststråken och allfartsvägarna. Med fyrhjulsdrivna fordon tar vi oss ut i nationalparker, upp bland bergen i Kaukasus och möter intressanta kulturer som uppstått i isolerade bergsbyar. Georgien är ett litet land men bjuder sina besökare på en stor variation av olika naturtyper. Vår resa startat i den vackra huvudstaden Tbilisi, varifrån vi reser i sydöstlig riktning till det karga, bergiga området som gränsar mot Azerbajdzjan, vidare genom det bördiga jordbruksområdet Kachetien, centrum för Georgiens vinproduktion och på slingrande bergsvägar fortsätter vi vår resa vidare norrut till nationalparken Tusjeti belägen i det mäktiga bergslandskapet Stora Kaukasus. Under resan får vi möta människorna som lever i landet, från vinbönder och krukmakare på låglandet till herdor och invånare i de små byarna bland bergen. I dessa isolerade trakter lever folktron och animistiska traditioner av förkristna Georgien kvar med lokala helgedomar och heliga platser. Två nätter tillbringas vi hos kistfolket i Pankisidalen, en spännande kontrast till det annars ortodoxa kristna Georgien, där invånarna lever enligt sunnimuslimska traditioner med inslag av sufism. Georgien är omtalat för sitt kök och sina viner och under den här resan får vi uppleva allt från georgiskt vin och dignande bufféer till gårdsproducerade fårostor och kistfolkets alkoholfria öl.

Ciceron och färdledare är Lena Haglund

Frilansjournalisten och fotografen Lena Haglund är inte bara en uppskattad färdledare, hon har även producerat dokumentärer och reseskildringar från hela världen för SVT, bland annat från Georgien. Hon talar flytande ryska och har ett stort intresse för natur och älskar att möta nya kulturer och människor.

Preliminärt program

Vi reserverar oss för programförändringar och omkastning mellan programpunkterna.

Dag 1: tisdag

Avresa från Skandinavien

Avresa med flyg från Skandinavien på kvällen via Istanbul till Tbilisi.

Dag 2: onsdag

I Tbilisi

Vi landar i Tbilisi på natten/tidig morgon och på flygplatsen väntar vår egen buss och den engelsktalande lokalguiden. Transfer till vårt hotell som är beläget i centrala delarna av gamla staden. Morgonen är fri, så att den som vill sova ut kan göra det och frukost serveras ända fram till klockan elva. Tillsammans med vår färdledare och lokala guide gör vi en stadspromenad genom gamla Tbilisi, då vi får uppleva de smala, kuperade kullerstensgatorna som är kantade av färgglada hus med vackert snidade träbalkonger. I Abanotubanikvarteret ser vi de karaktäristiska kupolformade badhustaken och vi stannar till utanför det blå badet för att beundra den vackra mosaiken. Eftermiddagen är fri för egna upptäcktsfärder, då man t ex kan ta linbana upp till Narikalaborgen, besöka Nationalmuseet eller ta sig ett svavelbad i något av badhusen. Färdledaren ger gärna tips! På kvällen återsamlas vi för gemensam välkomstmiddag.

(Frukost och middag ingår)

Utsikt över Gamla Tbilisi och Narikalaborgen.

Dag 3: torsdag 7

Vashlovani nationalpark på gränsen mot Azerbajdzjan

Efter frukost checkar vi ut från hotellet och sätter oss i bussen som kör oss österut, mot gränsen till Azerbajdzjan. Här i det sydöstliga hörnet av Georgien finns den stora nationalparken Vashlovani, känt för sitt unika landskap med klippformationer, halvöken och stäpp. Om sommaren är området mycket hett och även i början av september får vi räkna med höga temperaturer, men våra jeepar har AC. Vi kommer att göra en jeeptur där vi får uppleva olika naturtyper med mäktiga klippformationer, badlands och pistageskogar. En spännande kontrast till det bergslandskap vi senare under resan upplever i Tusjeti. Vi besöker Pantishararavinen som kallas svalornas stad eftersom bergsväggarna är täckta av svalbon. Härifrån har vi en strålande utsikt över nationalparkens signum "The Pointed Rocks" som för tankarna till klippiga bergen. Vi gör flera stopp på intressanta platser under dagen och lunchen serveras som picknick ute i naturen. Sen eftermiddag lämnar vi nationalparken och fortsätter vår resa med buss genom vindistriktet Kachetien. Här ligger vingårdarna tätt och vägen kantas av stora druvodlingar där vindruvorna är så gott som plockfärdiga, då vinskoriden sker i mitten av september. Vi checkar in på vårt hotell i Telavi där middag och en god natts sömn väntar.

(frukost, picknick lunch och middag ingår)

Från Pantishararavinen har vi en fin utsikt över det spektakulära klippformationerna.

Dag 4: fredag

Sufism hos kistfolket i Pankisidalen

Efter frukost och utcheckning fortsätter vår resa norrut och vi kan se hur landskapet ändrar karaktär från slättland till bergigare terräng. Målet är Pankisidalen, belägen mellan vinregionen i Alzanidalen och Stora Kaukasus. I dalen finns ett mindre antal byar där majoriteten av befolkningen består av folkgruppen kist, ättlingar till tjetjenska bosättare som immigrerade till Georgien i mitten av 1800-talet. De har sitt eget språk, kultur, hantverk och religion som bygger på sunnimuslimska traditioner. Här ska vi bo under två nätter för att få en inblick i deras intressanta kultur och historia och för att upptäcka de vackra omgivningarna. Byn Jokolo blir vår bas, där vi bor i flerbäddsrum på ett enkelt, men trevligt homestay eller hemma hos familjer. Vi börjar vår vistelse i Pankisidalen med att åka till den gamla moskén i byn Duisi. Vi är inbjudna att delta i den religiösa ceremonin dalens kvinnor utför varje fredag. Zikrcermonin är en uråldrig andlig rit med rötter i sufismen. I likhet med de virvlande dervischerna rör sig deltagarna cirkulärt, i en ständigt ökande takt medan de skanderar, sjunger och klappar händerna. I Duisi ska vi också besöka det intressanta etnografiska museet, där vi bland annat kan se kistfolkets traditionella musikinstrument, hantverk och verktyg. Hemma hos en biodlare blir vi bjudna på te och hemlagad honung och vi ska besöka ett litet bryggeri som tillverkar Kisturi, en tjetjensk alkoholfri öl, då de allra flesta kister avstår från alkohol.

(Frukost, lunch och middag ingår)

Vi får delta i en Zikrcermonin i den gamla moskén i Duisi och prova den alkoholfria Kisturiölen.

Dag 5: lördag

Batsara naturreservat och folkmusik

Efter frukost gör vi en jeeptur till det närbelägna naturreservatet Batsara, där vi får uppleva vacker natur och fina vyer. Vi kommer bland annat att besöka vattenfallet Khadori och bergssjön Tbatana. Vi återvänder till Pankisidalen och får lite tid på egen hand innan vi samlas för att äta middag och lyssna till folkmusik. En kvinnlig sångensemble kommer att framföra så väl traditionella tjetjenska som sufiinspirerade sånger.

(Frukost, lunch och middag ingår)

Vattenfallet Khadori

En kvinnlig sångensemble framför kistfolkets traditionella musik.

Dag 6: söndag

Spektakulär jeepresa till nationalparken Tusjeti

Vi tar farväl av våra vänner i Pankisidalen för att fortsätta vår resa ännu längre norrut, upp till Stora Kaukasus och nationalparken Tusjeti. Resan tar hela dagen men den är en upplevelse i sig! Vi färdas i jeepar på slingrande bergsvägar, genom hårnålskurvor och förbi branta stup. Vi kommer att köra igenom Albanopasset beläget på 2850 meter över havet. Vyerna är hissande och vi kommer att göra flera pauser under resans gång för att njuta av utsikten, fotografera och äta vår picknicklunch. Ibland kan det också bli ofrivilliga stopp när vi möter herdar med stora fårflockar som påbörjat sin vandring från sommarbetet uppe i bergen till vintervistet på låglandet. Vägen till och från Tusjeti är bara farbar under perioden april till oktober, under vintern stannar endast ett fåtal människor kvar då området är helt isolerat. På eftermiddagen når vi vårt mål, byn Omalo och vårt trevliga pensionat där vi ska bo tre nätter. Vi befinner oss på 1880 meters höjd över havet och på en klippa ovanför oss ser vi byns landmärke, ruinen av fästningen Kesolo med sina karaktäristiska vaktorn. Fri tid för att upptäcka byn eller en stunds vila innan vi samlas till en gemensam middag.

(Frukost, picknick lunch och middag ingår)

Vi att färdas med fyrhjulsdrivna fordon för att kunna ta oss ut i nationalparker, upp i bergen och ut till avlägsna byar.

Dag 7: måndag

Bergsbyar och traditioner i Tusjeti

Idag ska vi utforska de vackra omgivningarna i Tusjeti och stifta bekantskap med fler små medeltidsbyar. Tack vare sitt isolerade läge är naturen på många ställen orörd och människorna här lever fortfarande enligt gamla traditioner, med lokala variationer både när det gäller religion och kultur. Byn Dartlo är naturskönt belägen i Pirikitidalen och med sina vackra stenhus med skiffertak och de höga vaktornen ser den nästan ut som en plats ur sagornas värld. Mest känd är kanske byn för sin rättssal som är belägen utomhus, med tolv stenstolar där tolv domarna samlades för att skipa rättvisa.

Vi fortsätter till byarna Dano och Kwavlo, belägna på en klippig bergssluttning. Ständig kontakt med olika etniska grupper från norra Kaukasus och isoleringen från övriga Georgien har gett Tusjeti en säregen blandning av religiösa seder och traditioner där ortodox kristendom har inslag av animism och hedendom. Böneplatser och tempel i form av små stenhus prydda med gethorn är en vanlig syn i Dano. Vid många av helgedomarna är det endast tillåtet för männen att vistas och skulle en kvinna komma för nära blir det med all säkerhet oväder. Fläskkött förekommer inte alls i Tusjeti, men däremot är förstås får och lamm vanliga på menyn. Som traditionen bjuder offras ett lamm när gäster kommer på besök och vi får njuta av en lammlunch ute i det fria. Vi återvänder till Omalo under eftermiddagen och dagen avslutas med middag.

(Frukost, picknick lunch och middag ingår)

Byn Dartlo med sina vackra stenhus och vaktorn.

Dag 8: tisdag

Bergsbyar och georgisk matlagning

Ännu en spännande dag i bergen väntar och vi åker ut på upptäcktsfärd med våra jeepar. I byn Shenako finns den enda ortodoxa kyrkan i hela regionen, men den ligger i anslutning till ett hedniskt tempel och olika trosuppfattningar flätas samman. Vi fortsätter till byn Diklo, beläget i nordöstra hörnet av Georgien, inte långt från gränsen till Dagestan. En pittoresk by där vi får träffa en familj som stannar i Tusjeti över vintern och det blir spännande att få höra hur de upplever att vara så isolerade från omvärlden under nästan ett halvår. Åter i Omalo ska vi försöka oss på georgisk matlagning. Khinkali är en form av dumplings som äts i hela Georgien, men olika regioner har förstås sin egen lokala specialitet. Tusjeti khinkalin har lite tjockare deg, fyllningen består av lamm eller nötkött och den kryddas ofta med kummin. Det gäller att få till en perfekt deg för att kunna forma snygga dumplings som sedan ångkokas och avnjuts.

(Frukost, lunch och middag ingår)

Under hösten flyttas tusentals får från Tusjeti till låglandet

Khinkalitillverkning

Dag 9: onsdag

Vackra vyer och hantverk

Idag är det dags att lämna Tusjeti, men vi har ännu en dag fylld med vackra vyer framför oss då vi återigen ska färdas på serpentinvägen ner från bergen. Vi ska besöka en familj som har sysslat med ull och handarbete i flera generationer. Ullen kardas och spinns förhand och man använder sig av växtfärgning. Av den färdigbearbetade ullen tillverkar man allt från mattor till stickade tofflor. Vi kommer också att äta lunch i familjens 1800-tals hus och förutom god mat får vi smaka deras lokala likör som smaksätts med olika örter. På eftermiddagen checkar vi in på vårt hotell i Telavi och dagen avslutas med middag.

(Frukost, lunch och middag ingår)

Yllehantverk.

I mitten av september är det dags att skörda vindruvorna.

Dag 10: torsdag

Telavi och Kachetien – Georgiens vindistrikt

Efter frukost åker vi till Telavis lokala marknad som är känd över hela Georgien för sin storlek och design. Här gör lokalbefolkningen sina inköp och det finns mängder av frukt, grönsaker, mejeriprodukter och en stor avdelning med de georgiska godsakerna churchkhela. När vi botaniserat klart på marknaden gör vi en rundtur i staden för att beundra de vackra husen med sina dekorerade balkonger, se den gamla fästningen och den enorma platanen som sägs vara 900 år gammal.

Georgien sägs vara vinets födelsekland och här har vin tillverkats i 8000 år och än idag finns vin som lagras på stenåldersvis. Druvsaften tappas upp i stora lerkärl "kvevri" och grävs ner i jorden, där den får rätt temperatur för att jäsa. Många vingårdar sätter stor vikt vid att hålla fast vid denna speciella jäsningsmetod och de traditionella lerkrusen tillverkas bara av ett fåtal krukmakare. Vi ska besöka Zaza Kbilashvili som är fjärde generationens kvevrimakare och få höra om konsten att göra ett perfekt vinlagringskärl, ett arbete

som tar flera månader. Å andra sidan kan en välgjord kvevri hålla i 150 år. Vi äter lunch hos krukmakaren och sedan fortsätter vi till en av de större vingårdarna i regionen, vin för både den inhemska- och internationella marknaden produceras. Naturligtvis får vi provsmaka några viner och det finns också möjlighet att köpa vin. Under eftermiddagen återvänder vi till vårt hotell i Telavi och på kvällen samlas vi till avskedsmiddag då vi får lyssna till georgisk polyfonisk sång. En fin avslutning på resan.

(Frukost, lunch och middag ingår)

Marknaden i Telavi.

En kvevri rymmer 800 – 4000 liter vin.

Dag 11: fredag

Hemresa

Frukost och utcheckning från hotellet och busstransfer till Tbilis flygplats för vidare resa hem till Skandinavien. *(Frukost ingår)*

Resefakta och pris

Datum: 22 augusti – 1 september och 5 – 15 september 2023

Pris

Priserna är baserat på valutakurs 1 USD = 11,00 SEK

Pris per person från Stockholm och Köpenhamn: 32 800 kr

Tillägg för flyg från Göteborg 950 kr

Enkelrumstillägg totalt 8 nätter 3 500 kr

I Pankisidalen, 2 nätter, bor alla i flerbäddsrum. För övriga nätter kan vi erbjuda ett mycket begränsat antal enkelrum då vi bor på små hotell och pensionat.

I priset ingår

- Flygresa med Turkish Airlines i ekonomiklass Stockholm/Köpenhamn – Tbilisi t/r inkl skatt. (Avresa från Göteborg mot tillägg)
- En klimatsmart spis till en familj i Nepal, vilket kompenserar flygresan
- 8 nätter i delat dubbelrum på hotell och pensionat enligt program
- 2 nätter i delat flerbäddsrum på gästhus
- 10 frukostar
- 5 luncher och 3 picknick luncher
- 9 middagar
- Måltidsdryck till lunch och middag ingår, oftast 1 glas vin men under picknick och i Pankisidalen är det alkoholfri dryck. Kaffe/Te på maten ingår.
- Ett vingårdsbesök inkl vinprovning
- En flaska vatten om dagen
- Alla entréer, nationalparksavgifter, utflykter och besök enligt program
- Alla transporter enligt program
- Dricks till lokalguide och förare
- Engelsktalande georgisk lokalguide
- Lena Haglund är vår svensktalande färdledare under hela resan

I priset ingår ej: lunch dag 2

Antal deltagare

Gruppstorlek 14–16 personer

Logi

Under större delen av resan bor vi på hotell och pensionat i delat dubbelrum med privat wc och dusch. Under två nätter i Pankisidalen bor vi på ett enkelt gästhus/homstay i flerbäddsrum med gemensamma toaletter och duschar i en separat byggnad intill huvudbyggnaden. Beroende på gruppstorlek kan även några gäster få bo hemma hos en familj.

Dag 1 – 3 Hotell i Tbilisi

Dag 3 – 4 Hotell i Telavi

Dag 4 – 6 Gästhus/homstay i Pankisidalen

Dag 6 – 9 Pensionat i Omalo

Dag 9 – 11 Hotell i Telavi

Sammanfattad resplan

Dag 1: Avresa från Skandinavien (Måltider enligt flygbolagets regler)

Dag 2: I Tbilisi (F, M)

Dag 3: Vashlovani nationalpark (F, L, M)

Dag 4: Seder och bruk hos kistfolket Pankisidalen (F, L, M)

Dag 5: Natur och traditioner i Pankisidalen (F, L, M)

Dag 6: Resa genom bergslandskap till Omalo i Tusjeti (F, L, M)

Dag 7: Vi utforskar byarna Dartlo, Dano och Kvavlo i Tusjeti (F, L, M)

Dag 8: Vi utforskar byarna Diklo och Shenako i Tusjeti (F, L, M)

Dag 9: Resa från Tusjeti till Telavi, besök hos yllehantverkare (F, L, M)

Dag 10: Telavi och vindistriktet Kachetien (F, L, M)

Dag 11: Hemresa (F)

Måltider som ingår i resans pris inom parentes. F = frukost, L = lunch (vissa som picknick lunch enligt program), M = Middag

Resans förutsättningar

Med privat minibuss och jeepar utforskar vi Georgien bortom allfartsvägarna. Det är ingen vandringsresa, men du bör kunna röra dig obehindrat på ojämnt underlag och i kuperad terräng. Även i städer får man räkna med kullerstengator och nivåskillnader och vi kommer att göra stadsvandringar.

I början av september är det fortfarande sommarvarmt i Tbilisi och i vindistriktet Kachetien. I

nationalparken Vashlovani kan vi mötas av temperaturer över 40 grader, men våra jeepar har AC. Uppe i bergen börjar det bli höst och här får vi räkna med betydligt svalare temperaturer och kläder för alla väder.

Preliminära flygtider med Turkish Airlines

Lokala tider med reservation för tidtabellsförändringar

Från Stockholm

Dag 1

15:10 Avresa från Stockholm, Arlanda, TK1790

19:40 Ankomst till Istanbul

23:55 Avresa från Istanbul, TK386

Dag 2

03:15 Ankomst till Tbilisi

Dag 11

10:45 Avresa från Tbilisi, TK379

12:15 Ankomst till Istanbul

15:00 Avresa från Istanbul, TK1795

17:45 Ankomst Stockholm, Arlanda

Från Köpenhamn

Dag 1

15:00 Avresa från Köpenhamn, Kastrup, TK1782

19:15 Ankomst till Istanbul

23:55 Avresa från Istanbul, TK386

Dag 2

03:15 Ankomst till Tbilisi

Dag 11

10:45 Avresa från Tbilisi, TK379

12:15 Ankomst till Istanbul

16:15 Avresa från Istanbul, TK1785

18:35 Ankomst Köpenhamn, Kastrup

Från Göteborg

Dag 1

18:20 Avresa från Göteborg, Landvetter, TK1800

22:50 Ankomst till Istanbul

23:55 Avresa från Istanbul, TK386

Dag 2

03:15 Ankomst till Tbilisi

Dag 11

10:45 Avresa från Tbilisi, TK379

12:15 Ankomst till Istanbul

15:00 Avresa från Istanbul, TK1799

17:30 Ankomst Göteborg, Landvetter

Bokning av resa

Enklast bokar du in dig genom att klicka på önskad länk nedan och sedan fyller du i bokningsformuläret. Naturligtvis går det bra att mejla på info@granslosaresor.se eller ringa 0151-209 00.

Resa 1: 22 augusti – 1 september 2023

[Avresa från Stockholm](#)

[Avresa från Köpenhamn](#)

[Avresa från Göteborg](#)

Resa 2: 5 – 15 september 2023

[Avresa från Stockholm](#)

[Avresa från Köpenhamn](#)

[Avresa från Göteborg](#)

Resevillkor och övriga villkor

Betalning: Anmälningsavgiften 3 500 kr ska betalas 10 dagar efter bokning. Slutbetalning av resan ska ske senast 40 dagar innan avresa.

Avbokningsvillkor: Fram till 41 dagar före avresa är avbokningskostnaden 3 500 kr per person och därefter är avbokningskostnaden 100% av resans pris. I övrigt gäller allmänna och särskilda resevillkor vilka återfinns på www.granslosaresor.se

Avbeställningsskydd: För att skydda dig mot höga avbokningskostnader vid en eventuell avbeställning rekommenderar vi att du ser över ditt avbeställningsskydd. Ofta ingår det i hemförsäkringen eller om du betalar med kort. Då regler och villkor varierar från bolag till bolag ber vi dig noggrant ta del av ditt försäkringsbolags villkor.

Byle Ekudden 431, 643 94 Vingåker Tel: 0151-209 00, E-post: info@granslosaresor.se

www.granslosaresor.se

Kvinnor från kistfolket i Pankisidalen

Tbatanasjön i Batsara naturreservat

Ruin i Dartlo

Det finns gott om vackra balkonger i Georgien!